

χωμένην τὴν λαίλαπα, καὶ θεωρεῖ τοῦ θανάτου τὸ φάσμα πλανώμενον παρὰ τὰ ἐρείπια τῶν κελίων τῶν ἀσκητῶν. Κοιμῶνται γλυκύν καὶ αἰώνιον ὕπνον, ἄγνωστοι, εἰς τὰς ὁπὰς τῆς φάραγγος, οἱ πρῶτοι τοῦ Καθολικοῦ οἰκισταί. Τὸ μυστήριον τῆς ἄλλης ζωῆς πλήσσει τότε ἰσχυρότερον, ἐν τῇ ὥρᾳ ἐκείνῃ τῆς νυκτός, τὴν φαντασίαν τοῦ προσευχομένου, καὶ ἀπὸ τοῦ ἀτελευτήτου ὑποστρέφων εἰς τὸ πεπερασμένον ὁ νοῦς αὐτοῦ, μελετᾷ ἐπὶ τῶν τυχῶν τῆς γῆς καὶ τῆς ματαιότητος τῶν ἀνθρώπων καὶ τῶν ἀνθρωπίνων μεγαλείων, πεπωμένων πάντων νὰ θρέψωσι τὸν σκώληκα τῆς γῆς, καὶ νὰ σπείρῃσι τὸν δρόμον ἐν θᾷ πατήσῃ τὸ ὅστεῶδες τοῦ Χάρωνος πέλας. Εἰς τὴν κοχλάζουσαν θάλασσαν φαίνονται τὰ φῶτα ἐλαύνοντος ἀτμοπλοίου ! Ἀπὸ τοῦ ἀπορρώγος βράχου βλέπει ὁ μοναχὸς τοῦ πλοίου τοὺς φανούς, καὶ ἀκούει συρίζοντα τὸν ἀτμὸν καὶ παλαίοντα πρὸς τὰ ἐξαγριωθέντα στοιχεῖα : Θάνατε καὶ Πρόοδος, ἀναφωνεῖ. Εἰσθε τῆς ἀνθρωπότητος οἱ ἀναλλοίωτοι νόμοι ! Πάνσοφος ὁ Νοῦς, εὐλογητὴ ἡ δεξιὰ ἡ τὸ κράτος ἡμῶν θεμελιώσασα ἐπὶ τῆς γῆς ! . . .

"Οτε, ἀφείς τὸ μελαγχολικὸν ἐκείνο ἀναχωρητήριον ἀνῆλθον τὴν ὑπερκειμένην τοῦ βουνοῦ κορυφὴν, ἐθεώρησα σπινθηροβόλον τὴν θάλασσαν ὑπὸ τὸ φῶς τοῦ ἡλίου, καὶ παρὰ πᾶσαν τὴν ἀγριότητα τῶν θέσεων, εὐθυμα τὰ πέριξ τοπία ἀπὸ τοῦ ἰσχυροῦ ἔτι φωτός του. Ἐπιστρέφων εἰς τὴν μονὴν τοῦ Γκουβερνέτου ἔστην μικρὸν πρὸ τοῦ σπηλαίου τῆς Ἀρκούδας, ὡς ἀποκαλεῖται κοίλωμά τι εἰς ἀπόστασιν μικρὰν ἀπὸ τῆς μονῆς τοῦ Γκουβερνέτου εὐρισκόμενον. Τὸ σπηλαιῶδες χάσμα εἶναι ἀρκούντως εὐρύ, κυκλικόν, καὶ ἀποχρῶντως ὑψηλόν. Οἱ ποιμένες, καταυλιζόμενοι τὰς νύκτας ἐκεῖ, ἀνάπτουσι πυράς, ἐξ ὧν ἡ ὁροφὴ καὶ αἱ πλευραὶ τοῦ σπηλαίου κατέστησαν μέλαιναι. Ὑδὼρ σταλάζει βραδέως ἀπὸ τοῦ ὕψους, ἡ δὲ πρόνοια τῶν ἀνθρώπων ἤγειρε χειροποίητον δεξαμενὴν, δεχομένην ἐκεῖ τὸ βραδύ καὶ ἀραιὸν νᾶμα τοῦ ὑπερκειμένου ἐδάφους. Πελώριος σταλακτίτης λευκὸς καὶ ἀπολύτως μεμονωμένος πυργοῦται κατὰ τὸ μέσον εἰς ἱκανὸν ὕψος, ἡ δὲ πόρρωθεν θεὰ αὐτοῦ δίδει εἰς τὸν σταλακτίτην τὸ σχῆμα ἄρκτου λευκῆς, ἐπὶ τῶν ὀπισθίων ποδῶν ἐγειρομένης, καὶ διὰ τῶν ἐμπροσθίων ἐπιψαυούσης τὰ ἀνώτατα χεῖλη τοῦ ὀμβροδέκτου. Ἡ ὁμοιότης πρὸς τὴν λευκὴν ἄρκτον εἶναι μεγάλη, καὶ ἐκ τούτου προφανῶς ἐδόθη εἰς τὸ σπήλαιον ἐκείνο τὸ ὄνομα τῆς Ἀρκούδας.

Ἀφίππευσα μικρὸν πρὸ τῆς μονῆς τοῦ Γκουβερνέτου, ὅπως εὐχαριστήσω καὶ ἀποχαιρετήσω τοὺς μοναχοὺς, καὶ ἰδίᾳ τὸν εὐρύτερον καὶ εὐρύνωτον πάτερ Μισάηλ, ὅστις, πρὸς τὸ κόσμιον καὶ ἥπιον τοῦ ἡθους, ἔχει τὸ πλεονέκτημα

ὅτι ἐπολέμησε, κληρικὸς ὢν, κατὰ τὴν ἐπανάστασιν τοῦ 1866 πληγωθεὶς δεινῶς, καὶ θεραπευθεὶς εἶτα μετὰ μακρὰν νοσηλείαν ἐν Ἀθήναις. Ἀφείς τὸ βραχῶδες βουνὸν τοῦ Ἀκρωτηρίου διήλυνον ἤδη τὴν μεταξὺ αὐτοῦ καὶ τῆς Χαλέπας ἀνώμαλον πεδιάδα. Ὁ ἥλιος ἤγγιζε πρὸς τὴν δύσιν του. Ὀλίγον κατ' ὀλίγον τὸ ἀσθενὲς φῶς τοῦ ἀστέρος καθίστατο ἀσθενέστερον, ἀλλὰ καὶ γλυκύτερον ἐν τῇ ἐξασθενήσει αὐτοῦ. Ὁ παμμέγιστος ὄγκος τῶν Λευκῶν Ὁρέων λούεται ἀπὸ γλυκὺ ρεῦμα φωτὸς ὑποχρύσου. Εἰς τὴν δύσιν πλανῶνται, ἐν ποικιλομόρφῃ καὶ ἰδιοτρόπῃ μορφῇ, νέφη μικρά, χαριέντως τροποποιούντα τὸ σχῆμα αὐτῶν ἀνὰ πᾶσαν στιγμὴν, καὶ εἰς τὰς ἀνωτέρας καὶ κατωτέρας ἄκρας τῶν νεφῶν φαίνεται ὑπόχρυσος παρυφὴ αὐγάζουσα τὸ λικνιζόμενον ἐκείνο καὶ τεφρόλευκον αἰθέριον σῶμα. Βραδέως λυόμεναι μετὰ μικρὸν αἰ νεφέλαι, ἀφίνουσιν ἀπρόσκοπτον τὴν ριπὴν τῶν ἡλιακῶν ἀκτίνων. Τὰ ὕψη τῶν Λευκῶν Ὁρέων μαρμαίρουσιν ἰσχυρότερον τότε ἀπὸ τοῦ ἐσχάτου φωτὸς τοῦ ζωογόνου ἄστρου. Αἱ ὕσταται ἀκτίνες αὐτοῦ, λούουσαι τὰς χαμηλοτέρας πλευράς, ἐνδύουσι διὰ χρυσολεύκου φωτὸς τὸ σαπφείρινον ἔνδυμα, τὸ περιβάλλον τοὺς πρόποδας, τοὺς λόφους, καὶ τὸ πεδῖον. Τὸ ἀκτινοειδὲς φῶς βάφει ἰόχρουν τοῦ ὄρους τὴν κορυφὴν καὶ τότε ποθητὴ ἐγείρεται ἡ μνήμη τοῦ Ὑμηττοῦ, χρωματιζομένου καὶ τούτου βυσινοχρόου κατὰ τὰς ἐσχάτας ὥρας τῆς δύσεως. Ὁ ἥλιος ἔδυσε, καὶ ἡ βραδέως καταφάνουσα νύξ μὲ εὐρε διαβαίνοντα τὰς ὑπερκειμένας τῆς Χαλέπας κορυφάς, τὰς δεσποζούσας τοῦ προαστείου καὶ τῶν Χανίων. Ἀλληλοδιαδόχως προέκυπτον τὰ ἄστρα εἰς τὸ στερέωμα. Γαλήνη καὶ σιωπὴ ἐπεχύθη εἰς τὴν ἡρεμον φύσιν, καὶ ἀσθενῶς ἐφάνησαν ἀναπτύμενα ἐπὶ τῶν κορυφῶν τῶν μιναρέδων τὰ προάγγελα τοῦ Ῥαμαζανίου φῶτα. Ἐσβέσθησαν ! Καὶ μόνον φῶς ἀσθενῶς ταλαντευόμενον ἔφθανε τότε ἄχρι τῆς ἡσύχου θαλάσσης ἡ ὑποτρέμουσα ἀκτὶς τῶν φωτοβόλων τοῦ στερεώματος κόσμων.

(Ἔπεται συνέχεια).

ΣΠΥΡΙΔΩΝ ΠΑΓΑΝΕΛΗΣ

ΕΞΟΜΟΛΟΓΗΣΕΙΣ ΧΕΙΡΟΥΡΓΟΥ

Τὰ ἀποτελέσματα ἅτινα ἐπιδέξις χειρουργὸς δύναται νὰ ἐπιτύχῃ διὰ τῆς ἐγχειρήσεως εἶνε συνήθως θαυμάσια. Διὰ μίαν καὶ μόνην ἐγχειρήσεως ἐνίοτε παρέρχεται ὡς διὰ μαγείας νόσος πολυχρόνιος, ὁ ἐγχειρισθεὶς εἰσέρχεται εἰς νέον ὅλως βίον καὶ δικαίως δοξάζεται ἡ εὐτυχὴς

χειρ τοῦ χειρουργοῦ. Ἐν τούτοις ὑπάρχουσι καὶ περιστάσεις δυστυχεῖς κατὰ τὰς ἐγχειρήσεις, ματαιοῦσαι τὰς καλλιτέρας προσπάθειας τοῦ ἱατροῦ, ἀπελπίζουσαι αὐτὸν καὶ τυραννοῦσαι τὸν ἀσθενῆ, ἢ καὶ ὅλως καταστρέφουσαι. Τοιαῦται περιστάσεις σπανίως γίνονται γνωσταί, διότι, ὡς εἰκός, οἱ ἱατροὶ δὲν ἔρχονται εὐχαρίστως εἰς τὸ θέμα τοῦτο. Ἐξαίρεσιν ἐν τούτῳ ἀπετέλεσεν ὁ διάσημος χειρουργὸς τοῦ Μονάχου καὶ καθηγητῆς τῆς χειρουργικῆς Νουσμπάουμ, δημοσιεύσας τελευταῖον εἰς τὸ ἐπὶ τῇ ἐπετηρίδι τοῦ Καίλλιερ ἐκδοθὲν σύγγραμμα «Περὶ τῶν ἀτυχιῶν ἐν τῇ χειρουργικῇ» ὅσας αὐτὸς τε καὶ ἄλλοι ὑπέστησαν ἀτυχίας κατὰ τὰς ἐγχειρήσεις. Καὶ τί δὲν δύναται νὰ συμβῇ εἰς τὸν χειρουργόν; Εἶνε συνηθέστατον π.χ. πρᾶγμα νὰ ἀποσπᾷ οὗτος τὸν ὑγιᾶ ὀδόντα ἀντὶ τοῦ νοσοῦντος, ἰδίως δὲ ὅταν ὁ ἀσθενὴς ναρκωθεῖς διὰ τοῦ χλωροφορμίου δὲν δύναται νὰ ἐρωτηθῇ ἐκ δευτέρου. Εἰς τινὰ κλινικὴν συνέβη νὰ ἀποκοπῇ ὁ ἕτερος ποὺς ἀντὶ τοῦ παθόντος, τοῦτο δὲ ἐνεκα τοῦ ἐξῆς. Ἐπὶ τῆς χειρουργικῆς τραπέζης ἐτίθη ἄρρωστος τις ἔχων καὶ τοὺς δύο πόδας δεδεμένους, διότι ἀμφότεροι ἔπασχον. Ἄλλ' ἐκ τούτων ὁ μὲν ἐθεωρήθη ὡς ἰσχυρὸς ὁ δὲ ὡς ἀνιάτος, διὰ τοῦτο δὲ καὶ ἔπρεπε ν' ἀποκοπῇ. Δυστυχῶς ὅμως κατὰ λάθος ἠκρωτηριάσθη ὁ δεξιός, ὁ ὀλιγώτερον πάσχων ποὺς, ὅτε δὲ ἔλυσαν τὸν ἀριστερόν, ἔμειναν οἱ πάντες ἐκπληκτοὶ διὰ τὴν ἀπάτην. Τὸ δὲ γιλοιδέστερον ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ εἶνε ὅτι ὁ διασωθεὶς ποὺς, περὶ οὗ εἶχε τεθῇ ἡ κακὴ πρόγνωσις, ἰάθη ἐντελῶς.

Κατὰ τὴν κατασκευὴν τεχνητῶν ῥινῶν διὰ δέρματος ἀποσπωμένου ἀπὸ τοῦ μετώπου ἢ τοῦ βραχίονος (ῥινοπλαστική), συμβαίνει συχνὰ ἢ νέα ῥίς μετὰ τὴν ἐπιτυχίαν τῆς ἐγχειρίσεως καὶ τὴν συγκόλλησιν νὰ γαγγραινοῦνται ἢ νὰ μεταβάλλεται εἰς βῶλον κλίνοντα πρὸς τὰ δεξιὰ ἢ ἀριστερά. Εἰς τινὰ ἐγχειρήσιν τῶν ἀμυγδαλῶν τοῦ λαιμοῦ συνέβη εἰς τὸν Νουσμπάουμ νὰ θραυσθῇ τὸ μαχαίριον εἰς λιθῶδες τι σύγκριμα, εὐρίσκόμενον ἐντὸς τῆς ἀμυγδαλῆς, τὸ δὲ δύο ἑκατοστὰ τοῦ μέτρου μακρὸν τεμάχιον τοῦ μαχαίριου νὰ καταποθῇ ὑπὸ τοῦ ἀσθενοῦς. Ὁ Νουσμπάουμ τότε, ἵνα μὴ ὁ ὀξυστομῶτατος σίδηρος πληγώσῃ τὸν στόμαχον, ἔδωκεν εὐθὺς εἰς τὸν ἀσθενῆ νὰ πῇ σακχαροῦχον ὕδωρ, προσθέσας ἐντὸς αὐτοῦ κοχλιάριον ὕδροχλωρικοῦ ὀξέος, δι' ἧς θεραπείας ὁ σίδηρος ὀξειδωθείς καὶ ἀπαμβλυνηθεὶς ἐξῆλθε διὰ τῆς φυσικῆς ὁδοῦ μετὰ 48 ὥρας μόλις καὶ ἐσχωριασμένος. Ὡς γνωστόν, ἄλλοτε καταπίνονται ὀδόντες τεχνητοὶ καὶ ὀδοντοστοιχίαι. Ὁ Νουσμπάουμ ἀναφέρει περὶ πτωσιν, καὶ ἢ κυρία τις κατέπιε πλάκα μετὰ 4 ὀδόντων, οἵτινες ἐσφηνώθησαν ἐν τῷ φάρυγγι,

καὶ οὔτε νὰ ἐξαيرهθῶσιν ἦτο δυνατόν οὔτε νὰ ἀπωθηθῶσι πρὸς τὰ κάτω. Ἐπειδὴ δὲ ἡ κυρία αὕτη δὲν ἔχει ποσῶς πόνους καὶ ἡ δύνατο νὰ τρώγῃ καὶ νὰ πίνῃ ἀνενοχλήτως, ἔτι δὲ νὰ ὁμιλῇ καὶ ν' ἀναπνέῃ, ὁ Νουσμπάουμ τὴν συνεβούλευσε νὰ μὴ ζητήσῃ ἐγχειρήσιν, ἀλλὰ μόνον ὅταν αἰσθανθῇ ἐνοχλήσεις. Ἡ κυρία δὲ αὕτη φέρει ἤδη ἐπὶ ἐν καὶ ἡμῖς ἔτος τοὺς ὀδόντας ἐν τῷ λαιμῷ ἀκινδύνως! Εἰς κατάγματα τῶν ὀστέων ἐπίσης ἀπαντῶσι πολλὰ δυστυχήματα, ἅτινα οἱ ἄρρωστοι ἀποδίδουσιν εἰς τοὺς ἱατροὺς, καίτοι οὗτοι δὲν πταίουσι ποσῶς, διότι πολὺ συχνὰ ἡ κακὴ θεραπεία εἶνε ἀποτέλεσμα ἀσθενικῆς προδιαθέσεως τοῦ νοσοῦντος ἢ πρωΐμων κινήσεων τοῦ μέλους. Καὶ ἡ λοξὴ δὲ ἴσσις τῶν κατεαγόντων ὀστέων θὰ ἦτο σπανιωτέρα, ἐὰν οἱ ἱατροὶ ἐφύλαττον τὸν κανόνα, κατὰ τὸν ἡμῖς χρονὸν τὸν ἀπαιτούμενον πρὸς θεραπείαν τοῦ κατάγματος, νὰ ἀνοίγωσι τὸν ἐπίδεσμον καὶ νὰ διορθοῦσι τὰ τυχόν λάθη, διότι καὶ κατὰ τὸν χρόνον τοῦτον δύναται τις νὰ εὐθύνῃ κεκαμμένον ὀστοῦν. Δυστύχημα ἐπίσης ἀποκαλεῖ ὁ Νουσμπάουμ, ὅταν ὁ χειρουργὸς λησμονήσῃ τὸν σπόγγον ἢ τὴν λαβίδα ἢ τεμάχιον ἐλαστικοῦ σωλήνος ἐντὸς τῆς κοιλίας κατὰ τὴν λαπαροτομίαν καὶ ἐπιφέρῃ οὕτω τὸν θάνατον διὰ δηλητηριάσεως τοῦ αἵματος. Πρὸς ἀποφυγὴν τούτου συμβουλευεῖ τοὺς ἱατροὺς νὰ μετρώσι πρότερον ἀκριβῶς τὰ ἐργαλεῖα τῶν, νὰ πράττωσι δὲ τοῦτο καὶ μετὰ τὴν ἐγχειρήσιν. Εἰς τὰ δυστυχήματα καταλεκτέον καὶ τὸν ἐκ χλωροφορμίου θάνατον. Τοιοῦτοι θάνατοι ἦσαν ταχύτεροι ἐν ἀρχῇ τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ χλωροφορμίου, σήμερον ὅμως ἀπαντᾷται εἰς θάνατος εἰς 11—12000 ναρκώσεις τοῦ χλωροφορμίου. Ἐν τέλει ὁ Νουσμπάουμ λέγει ὅτι οἱ ἱατροὶ ἐξ ἐνός τοιούτου δυστυχήματος διδάσκονται πλείονα ἢ ἐκ δέκα εὐτυχῶν περιστάσεων, καὶ τοῦτο... εἶνε, λέγει, παρήγορον...

ΑΝΕΚΔΟΤΟΝ ΦΡΕΙΔΕΡΙΚΟΥ ΤΟΥ Β΄.

Ὁ γηραιὸς Κουάντς (Quanz), ὁ διάσημος διδάσκαλος Φρειδερίκου τοῦ μεγάλου, δὲν ἦτο μόνον ἐξοχος παίκτης τοῦ πλαγιαύλου, ἀλλὰ καὶ ἑκτακτος εὐφυολόγος. Ἐσπέραν τινὰ ἐδίδετο ἐσπερὶς ἐν τοῖς ἀνακτόροις Φρειδερίκου τοῦ Β' ἐν Rheinsberg. Ἐπειδὴ δὲ χάριν τῆς μουσικῆς ἦτο προσκεκλημένος καὶ ὁ Κουάντς, ἐν τινὶ κύκλῳ ὁμιλούντων, ἐν ᾧ εὕρισκετο καὶ ὁ βασιλεὺς, μετὰ ἄλλων πολλῶν εἶπεν οὗτος καὶ ὅτι τίποτε δὲν ὑπάρχει εἰς τὸν κόσμον τὸ ὅποιον δύναται νὰ τὸν ἐκπλήξῃ καὶ τὸν φέρῃ